

SOUSEDÉ

Historie z předminulého století Napsal Alois Jirásek

Pešek, když Lenorku z náručí pustil, se ohlédl a Jirfka spatřil, zvolal:

"Ah, to jistě Březinův Jirfíček."

"Ty bys ho poznal? Vždyť byl malým kloučkem," divil se strýc.

"Nepoznal, ale věděl jsem, že tu je."

Teď se všichni divili.

"A věděl také, že tu je Lenorka?"

"Věděl, a k vůli ní jsem přišel."

"Tys byl už v Polici? A mluvila —"

"S Apolinou? Ne, ani jsem ji ještě neviděl. Jak jsem přišel, první má cesta byla k Březinům, k Tomášovi. Spěchal jsem ku svému práhu, a přece bál jsem se ho jen překročit. Chtěl jsem napřed se dovědět, jak je —"

Tu se zamlel a zrak jeho utkvěl na Lenorce.

"Tak ti pověděli," začal Kořínek, "přesvědčila se tedy sám, že se mnoho nezměnilo," a myslil tím Peškovou.

"Však jsem také nic nečekal, na nic se netěšil," odvětil vážně Pešek. "No jen netěšil, ale ještě jsem se strachoval."

Na to již "skalický" strýc neodvážil se nie podotknouti. Rozuměl starému kamarádu a bylo mu ho líto. Bože, jak se změnil! Kde je ta jeho statná, pružná postava, ta síla a čerstvost! Teď když Pešek pláště odložil u stolu u Lenorky sobě zasedl, dobře věcku změnu na něm bylo viděti. — Jaký byl, když odcházel, a jaký je teď! Smutně se loučil, a když zase domů přichází, netěšil se, chudák neměl naě, ano ještě se lekal. Ano, ano. Ale co se stalo, že tak z nenadání na domov si vzpomněl?

"Ano, strachoval jsem se," začal Pešek něco málo pomlčev, a na rtech jeho zjevil se úsměv, jenž dojmával. "Tebe, milé děvče, tebe jsem se lekal."

"Ne, nevíš se, dítě! Teď mně snad porozumíš. Víš, s jakou jsem odcházel, a jaká je matka. Proto mně pořád v cizině napadalo a trápilo, že tebe nemohu mít, že tebe jsem musil opustit. Myslí jsem, že té matka po svém vyhovává, že budeš po ní, že se za svého otce budeš stydět, že má jistě nevěšnáš. A tys byla má nejmilejší! Když mne teď osud po letech sem zahnal, jen na tebe jsem byl žádostiv; a zase jsem se lekal té chvílky, až se k tobě přihlásím, že se snad — Ale ne, to již není, zaplat Pán Bůh! To bylo dobré vnučnutí, že jsem nejprve k Tomášovi zamířil. Dobře mne starý přítel přijal, a všechno panimáma pověděla, jaká já si a co se stalo. — Bylo již tma, když jsem přišel, zdržovali mne, ale kdyby mne fezty ukovali, neudrželi by mne, když to tak bylo. Pospíchal jsem."

Umkl. Pak pokračoval:

"Jak mně bylo, když jsem zaslechl tam v lese tu starodávnou píseň vánoční; přes šestnáct let jsem jí neslyšel. A když, Lenorko, tvůj hlas zavzněl! Četl, věděl jsem, že to tvůj."

Hlas jeho se pozachvěl. A podíval se do kvetoucí tváře své deery, na níž pohnutí se jevilo, do jejích očí, jež na něm plny soucitu tkvěly. Jal se jí ve prudké, dětině radosti hladiti po tváři a po vlasech. —

"Vidíš, Lenorko, přece jsem tě našel, přece mne Pán Bůh vyslyšel! Ani bych tě byl nepoznal. — Bylas malinká, v sukénce, když jsem odcházel, sotvas žvatlala. A takovou jsem tě měl pořád na mysli: hlavičku světlavou, šiperaná očka a vídal jsem tě, jak cupes drobnými nožkami, jak jsi se vádlyky rozběhla a mých nohou se zachytila. Kde jaké dítě malé jsem uviděl, vádlyky jsem si na tebe vzpomněl, a když bylo tohů trochu podobno, to jen když jsem se mohl k němu dostat; až se lidé divili, co ten cizí mužský to dítě má tak rád. Na, tys také dost zkusila — mlé, holecčku, však zase bude líp."

Tu po Jirfíkově se obrátil.

"Jak jste se všichni změnili! Kdo by si byl pomyslíl, když jsem tenkrát odcházel, že se takhle sejdem. Chvála Bohu! A ty, starý kamaráde, kde pak ty jsi?"

V tom Kořínek, jelo nesa, ho stolu přistoupil.

"Dělám zas hospodyní," veselo odvětil. "Přišel's pozdě, nesu jen zbytky. Štédrovku nemáme. Ale jsi hodná nář, a jistě hladov."

Nieměně musil Peška do jídla nutit.

Sotva že emigrant několik soust pojedl, položil nůz a řekl:

"Ne, nezvi mne, prosím tě, dnes nemohu — samou radostí. Pojď a raději sedni a nie se o mne nestarej!"

Kořínek nastrčil novou louč, učinil, jak Pešek žádal. —

"Že jste — tatínku," začala Lenorka ne bez ostýchavosti jméno toto vyslovuje, "nikdy nedal o sobě vědět? Ani jste nevzkázal?"

"Ó, holecčku, dal a nejednou; nejednou jsem také psal Březinovi i také matce. Ale jak mně Tomáš řekl, ani jedno psaní nedošlo a vzkaz jen jednou, před lety ze Žitavy. — A poslední dlouhou byl jsem daleko."

"Tak tys už v Žitavě teď nebyl?" tážal se "skalický" strýc.

"Už tomu devět let, co jsem se odtamtud vyloučil. Sio mně tam dosti dobře. Však mně to dalo, než jsem se tam seznámil a uchytil."

Jal se vypravovati, jak jsa nemajetným uprchlíkem s málem tak začal, a co z počátku zkoušel divných protivenství. Jedinou útěchou byli mu krajané, a kterými se tam shledal, a kteří jako on pro víru z vlasti své uprchli. Dále vypravoval, jak ze Žitavy, v pomáhaže jakémusi obchodníkovi, s ním až do Anglicka, do Londýna se přeplavil a tu delší dobu se zdržoval.

Jirfík znal leccos z knih, a dovedl také posouditi. Ale Peškovu se musil v duchu podiviti, jakých cestami nabyl zkušeností, jakých je rozsáhlých náhledů. Z počátku, když tak z čista jasna se zjevil, příchod jeho mladého Březinu zarazil a valně nepotěšil. Proč se navrátil? A nebude-li on, tuhý evangelík, a za takového jej měl, Lenorce bránit! Ale pak vida jeho lásku ku deři, slyše, ne bez pohnutí jeho vypravování, nifil se s ním a v duchu blížil se k emigrantovi.

Z počátku, když Lenorka s otcem na Jirfíka se podívala, zdálo se mu, jako by ten pohled byl nejistý, jako by vyzvíděti chtěla, jak on na jejího otce hledí a jej vítá. Ale čím dále, tím více pohled se jí jasněl, až pevně na Jirfíkovu utkvěl, jako by řeci chtěl: "Vidíš, že ho budeš mít rád? — Je hodný, a co zkusil!"

Pak se opět obracel k té vráskovité, ustarané tváři, na níž nejedna bouře stopy zanechala. A když po té Pešek vypravoval, jak z Anglicka zase do Žitavy se navrátil, jak tam těžce onemocněv, opuštěný ležel a Pána Boha jen prosil, aby ještě jednou ho pozdravil, aby mu před smrtí ještě jednou bylo popřáno spatřiti domov a jedině dítě své — tu se již neubránila.

Ozvala.

"Pán Bůh tě vyslyšel!" zvolal srdečně Kořínek, jenž dosud mlčky, ale s velkým, upřímným účaststvím byl poslouchal. "Jen že jsi přišel zrovna v zlý čas. Zle nám tu Prusáci hospodařili."

"Jen tuze na ně nebroukej, jsem také Prusák," pravil Pešek, usmívaje se.

Znělo to více jako žertem, a přece to všechny zarazilo.

"Víš, že s vámi zle nakládají," vážněji emigrant pokračoval, "lituji toho. Ale vojna je vojna. Pruský král však není takový."

"Vy se ho zastáváte?" vpadl mu do řeči mladý Březina.

"Ano, Jirfíčku," odukl Pešek, a líc jeho prve radostí jasno, zvažnělo. — "Ano, protože on, jakož i otec jeho, byl a je dobroducem českých vystěhovalců. Vy nevíte, co to je, když vás z vlastního domu vytvou jen proto, že necece člověk jednat proti svému svědomí, když pak bloudí cizinou a každý jim postrkuje jako cikánem, když nemá nikde koutečka jistého. Oh, kdybyste videli tu bídu a všechno protivenství, co u nás vyhnanci zkoušeli, pak byste snad jinak smýšlel o tom, který se všech ujal. On jim místa a pole vykázal, domy vystavěl a do hospodářství dal."

Umkl, ale že se nikdo neozval,

pokračoval, doliňuje: "Bylo nás uprchlíků kolik set, a všichni z Hradecka, Bolešlavka, Chrudimska, od Litomyšle, Landškrouna, Náchoda i z Kouřimska. Byli jsme v Žitavě, v okolí, mnoho také v Hengersdorfu. A pořád ještě přicházeli z Čech noví uprchlíci. My pro víru utekli a v Sasku jsme na novo pro ni trpěli. Měli jsme už vlastního duchovního, ale pojednou nám zakázali vykonávat bohoslužbu po způsobu našich praotec, že prý je v Sasku jenom luteránské a katolické vyznání dovoleno. A pak že nás pořád přibývalo, měli snad z nás strach, a tu Hengersdorfská vřehnost najednou poručila, aby se všichni uprchlíci jinam vystěhovali. Prosili znovu, ale vřehnost Čechům zahrozila, že je vládě za spurniky udá a z panství vyžene. A tak jsme musili — já se totiž k nim přidál. V Žitavě mně tenkrát sice nejhůř nebylo, ale nechtěl jsem opustit krajané. Zamířili jsme k Berlínu, kam jsme k nebožtíku králi, otec nynějšího, před tím poslali posly. Ti také s dobrou se navrátili, že nás král přijme. Bylo pozdě na podzim, před tím poslal zimu. Bylo nás pět set; měli jsme dva vozy, a na ty jsme naložili nemocné a staré lidi, a pak osmačtyřicet vozků. Na těch jsme vezli malé děti a tak co bylo skrovného majetku. Ostatní jsme šli po dvou v průvodu, zpívali jsme nábožné písně neb jsme se modlili. Někteří nás dost vřehně přijali, jiné však zle a kruté. Ale my se těšili, že těm svězelům bude konec, až se jen do Berlína dostaneme. Ale zatím co jsme se tam ubírali, nepřátelé naši, Bůh ví, co králi o nás napovídali — a tak když jsme přišli do Chotěbuz, zadrželi nás, rozdělili na tři houfy, a co nejhoršího bylo, že nejlepší mladé muže mocně odvedli k vojsku. Nás ostatní hnali ku hranicím. Oh, do smrti na ten pláň žen, matek a sester nezapomeni! Tenkrát i nejradantější ducha pozbyvali. A tak nás zpátky do Lužice zavedli. Tam jsme poznali, že přece jsou ještě milosrdní lidé na světě. Ve městě Drebkové přijali nás jako bratry. Nejvíce potěšilo nás a zvláště ty, kteří německy neuměli, že obyvatelé mluvili řečí naší české podobnou. Čtyři dny nás hostili a ještě nás, když jsme odcházeli, v průvodu se svým duchovenstvem a školní mládeží vyprovodili a bratrsky s námi se rozloučili. A tak nás i v Kalově přijali. Bůh to zaplat hodným těm Lužičanům!"

Všichni v chaloupec zapomenili, pak se podobalo, na to, co Pešek před chvílí byl řekl o pruském králi. Všichni pozorně, s účaststvím poslouchali emigrantovo vypravování. Ten pak pokračoval: "Ale jinde už nás tak nevětili. Teď teprve bylo zle. Zima ohodila a sni napadl. Táhli jsme v té slotě jako bludné ovce sem tam, a sotva že nás přes noc v osadách nechali. Když k Lubínu jsme přitáhli, nepustili nás do města, a tak nezbyvalo nic, než do blízkého lesa se utéci. Tam jsme zůstali od božího poledne až do západu slunce, až se vrátili naši poslové, že v nedaleké vesnici nás přijmou pod střechem. Několik starých lidí a dětí, kteří to nevědrželi, cestou nám zemřelo. Oh, to byly smutné pohyby, když jsme takového chudáka nebo broučka v cizí zemi zabrabávali a zase dál musili! Od Lubína jsme zase poslali posly do Berlína, ale král uel o nás falešné zprávy, a proto nedovolil, abychom se do jeho země přistěhovali. Tak bloudili jsme po saských horách sem tam a hlad i mraz nás tuze mořily. Některí, kterým se po egyptských hrncích zastesklo, do Čech se navrátili, ale většina zůstala. Tu jsme se konečně rozhodli, protože v Sasku tuze proti nám byli, že přece půjdeme do Berlína, ale ne v jednom velikém houfu, ale tak po patnácti, po dvaceti. My s Náchodská a Policka šli jsme pihromadě. Protože lidé věděli, že jednáme proti rozkazu královskému, nechtěli nám nikde nocleh dát, a jsme většinou v lesích odpočívali a tam také nocovali."

Hlasitý, třesoucí se, až bezděčný povzdech Lenorkin ozval se tišechem.

"Zkusili jsme dost," pokračoval Pešek, "ale přece jsme se do Berlína dostali. Lekali jsme se, že nás vyženou, ale nestalo se tak. Vyhráno však ještě nebylo. Naši lidé byli většinou sami chudáci,

kteří to, co měli, ve vyhnanství potrávili. Co teď začít? Zle bylo také tím, že většina neuměla německy. Vyděleku nebylo a tak povstala bída a z ní nemoc. My, co jsme něco vydělali, pomáhali jsme bratřím jak jen bylo možná, ale kam to stačilo! Koupili jsme jim len a přeslice a tak z počátku předem se živili. Ale když ve městě i úradové Čechy poznali, počali si nás vážit a sám král se nám naklonil. Daroval všem přes 6000 tolarů, vykázal nám stavební místa a zahrady — (v nynější Vilémovské třídě) — dal ého ku stavění bylo potřeba a půjčil ještě peníze bez úroků."

Ti, co byli fesenlníci, v Berlíně zůstali, rolníkům zakoupil u Berlína Rixdorf a zařídil jim živnosti. I já se odstěhoval do té nové vesnice. Máme tam českého kazatele i učitele. Máme tam nový domov bez otroctví, bez roboty a sloužíme Bohu jako předkové naši, a nikdo nás proto neutiskuje. Měli byste vidět mou chalupu! Není to ovšem dům "u tří kohoutů", ale je tam pěkné. Jenže přece se mně tam často, tuze často zastesklo a nejednou jsem se od svého stavení díval sem v naši stranu a vzpomínal, co asi děláte a jak tu je."

"Tu přichází odtamtud?" otázal se Kořínek, an Pešek umkl.

"Ano z Rixdorfu. Ale teď přímo přicházím vlastně z Hradeckého Královce."

Všichni pohlédli na něj jrouce velmi překvapeni.

"Byl jsem tam s naším kazatelem Liberdom u generála Kalksteina."

"To je velitel tamější pruské posádky," pravil Jirfík, hledě Peškovi do tváře.

"Ano. Ten má plnomocenství, aby každému, kdo by se chtěl vystěhovat, dal přírodní list. Pro ty jsme tam s kazatelem Liberdom a jinými byli."

"A vy jste snad přišel zvat, by se lidé do Pruska stěhovali!" zvolal Jirfík.

(Pokračování.)

Bolesti v žaludku.
"Čtení pánové: Byl jsem trápen bolestmi v žaludku, nadýmáním, bolestmi v dółku žaludečným, nesnadným dýcháním, potaženým jazykem a zácpou. Ačkoliv jsem zkoušel různé přípravy a lékařské předpisy, nie nepomáhalo, až když jsem zkoušel Severovy Žaludeční hořkou (Severa's Stomach Bitters). Jedna láhev postačila, aby mne zbavila té nesnáze. Oznamte to pro dobro těch, kdož zkoušejí podobně. Jos. Valenčič, Box 386, Grabtree, Pa." — Cena Severovy Žaludeční hořké 50c a \$1.00. Na prodej všude v lékárnách. Nemá-li jí váš lékárník, objednejte si ji přímo od W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Advertisement

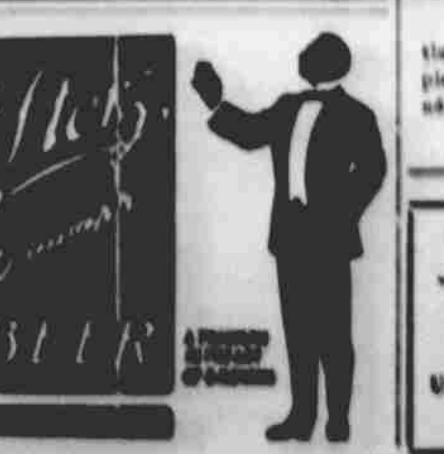
Co Woodmen of the World koná pro Omahu?
Zaměstnáním v domácnosti obsluhuje v Omahu vyplatí ročně \$200,000.00
V omahských bankách ukládá \$12,000,000.00
Na Omahské poště zřídil příjmy \$50,000.00 ročně
Vydává své peníze na ochranu své rodiny u této velké, vykvetající domácí organizace!
Před náhodou firemna jest 750,000
Přijímá fond pro náhodné případy \$12,000,000.00
Náše úpravní poplatky jsou nízké.
Náše pojistění jest
Jistě — Bezpečně — Zdravě — Trvale
Hon. F. Thomas W. A. Fraser
City Manager Sovereign Commander
W. O. W. Bldg. W. O. W. Bldg.

Moderné zařízení a největší feznický a uzonářský závod vlastní nejstarší fezník, V. F. KUNCL, č. 1244 So. 13th St., Omaha.
Má na skladě vždy velké zásoby čeravého různého masa, jakož i značených domácích uzonářských výrobků. Ceny levnější nežli kdekoli jinde. Zhoří možno objednat telefonem: Douglas 1198.

HUGO F. BILZ
Dodavatel Jettrova lahového "Gold Top" piva
1324 Douglas ul., Omaha, Neb.
TELEFON: Douglas 1542 neb Douglas 3040
Objednejte sobě hebu tohoto vřhlavého piva. Na skladě nejvčetnější staré kofalky, stará vina, dostalky a likéry všeho druhu. — Vše za nejnížší ceny. 351f
HUGO F. BILZ OMAHA, NEBRASKA

Lee-Glass-Andreeson Hardware Co.
PRODÁVÁ ZE VELKEM
tlačou, vyřklé a lakované ploché nářiti. — Chovavý plech, lesavý plech a kovové zboží. — Ornaty drát křesky, soškové zboží, hřesky, stělní nářiti, náboje a sportovní zboží všeho druhu.
9th and Harney Streets. OMAHA, NEBRASKA

Joseph Bliss & Son Co.,
komisionární živým dobytčím.
Vapeňují prodej. Uvěřte vyloučen.
SOUTH OMAHA, NEBR.

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD

BALTIMORE - BREMEN

Velké, moderní, dvoušroubové jednokajutové parníky. Lahodná jídla. Pohodlí bez přepychu. Všechny kajuty uprostřed lodi. Bezdrátová telegrafie.

Přiměřené ceny:

Druhá kajuta.....\$57.00
Třetí kajuta.....\$35.00
Pouze na "Rhein", "Main" a "Neckar".
Mezipalubí.....\$33.00

Když jedete navštívit starý domov v Čechách, jeďte přes Balti more.

Když posíláte pro své příbuzné neb přátele, by přijeli do Ameriky z Čech, kupte jim vyplacené listky přes Baltimore.

O úplné podrobnosti požádejte:
A. SCHUMACHER & CO., General Agents, BALTIMORE,
H. CLAUSENIUS & CO., General Western Agents, CHICAGO,
aneb jejich zástupce v celých Spojených Státech.

DO YOUR OWN SHOPPING

"Onyx" Hosiery

Gives the BEST VALUE for Your Money

Every Kind from Cotton to Silk, For Men, Women and Children

Any Color and Style From 25c to \$5.00 per pair

Look for the Trade Mark!

Sold by All Good Dealers.

WHOLESALE **Lord & Taylor** NEW YORK

"Staré Spolehlivé"

Metz

Omahské oblíbené pivo

WM. J. SWOBODA, malo-obchodník. Tel. Doug. 222

Pozor!

Pozor!

Buďte bedlivými, když použijete káru a neobcházejte jí nikdy zadem, dokud jste se dříve nepřesvědčili, že nejede jiná kára opačným směrem. Nepozornost může snadno býti příčinou vážné nehody. Pomozte nám svým počínáním, zabránit možnému případu neštěstí.

Omaha & Council Bluffs Street R. R. Co.

Nejlepším místem k nakupování stavebního dříví, jest česká dřevařská ohrada,

Chicago Lumber Co.,

na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb.

Čestí prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

HUGO F. BILZ

Dodavatel Jettrova lahového "Gold Top" piva
1324 Douglas ul., Omaha, Neb.

TELEFON: Douglas 1542 neb Douglas 3040

Objednejte sobě hebu tohoto vřhlavého piva. Na skladě nejvčetnější staré kofalky, stará vina, dostalky a likéry všeho druhu. — Vše za nejnížší ceny. 351f
HUGO F. BILZ OMAHA, NEBRASKA

Lee-Glass-Andreeson Hardware Co.

PRODÁVÁ ZE VELKEM
tlačou, vyřklé a lakované ploché nářiti. — Chovavý plech, lesavý plech a kovové zboží. — Ornaty drát křesky, soškové zboží, hřesky, stělní nářiti, náboje a sportovní zboží všeho druhu.
9th and Harney Streets. OMAHA, NEBRASKA

Joseph Bliss & Son Co.,

komisionární živým dobytčím.

Vapeňují prodej.

Uvěřte vyloučen.

SOUTH OMAHA, NEBR.